



УДК 725.75

ПЕРСПЕКТИВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИХ ОБ'ЄКТІВ

АГЛІУЛЛІН Руслан, ХЛАНЬ Аліна, ПОЛІТИКО Кристина
Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
marsdesign@gmail.com, khlanalina2001@gmail.com, poltina446@gmail.com

В роботі розглянуті сучасні тенденції в проєктуванні спортивних комплексів. Метою представленої роботи є пошук актуальних дизайнерських рішень для організації спортивного комплексу. Проведено аналіз світових спортивних комплексів. Виявлено основні принципи організації дизайну. Проаналізовано нові тенденції у формуванні художньо-естетичних рішень інтер'єру даної типології та інноваційні прийоми.

Ключові слова: спортивно-оздоровчі комплекси, багатофункціональність, комфорт, дизайн.

ВСТУП

У сучасному світі основний акцент робиться на людині, її потребах, стані здоров'я та можливостях для саморозвитку. Фізичне виховання та спорт стають все більш важливими, оскільки вони відображають рівень розвитку країни та формують її імідж. Спорт та фізичне виховання є важливою галуззю, яка користується державною підтримкою з метою популяризації спортивних організацій та розвитку олімпійського спорту. Проте на сьогоднішній день в Україні не вистачає сучасних багатофункціональних спортивних центрів. Існують проблеми розвитку фізичного виховання, які заважають позитивному міжнародному іміджу України як спортивної країни та не сприяють фізично-активному вихованню населення. Тому важливо провести аналіз світових спортивно – оздоровчих об'єктів, виявити їх особливості та розглянути сучасні тенденції в проєктуванні з метою наукового обґрунтування та впровадження в країні.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Цілями цієї статті є дослідження досвіду проєктування спортивно-оздоровчих комплексів, виявлення сучасного підходу до організації такого простору, а також визначення принципів формування інтер'єру спортивно-оздоровчих комплексів.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

В останні десятиліття відбуваються значні зміни в типології фізкультурно-спортивних споруд. Ці зміни полягають у збільшенні значення ідеї багатофункціонального використання приміщень за допомогою застосування елементів трансформації; розширення складу та номенклатури приміщень для задоволення потреб у фізичному вихованні, оздоровчій, рекреаційній та розважальній діяльності; появі нових форм активного відпочинку, що вимагають відповідних спортивних споруд та зміні спортивно-



технологічних та інженерних вимог до них; підвищенні вимоги до фізичного та психологічного комфорту зовнішнього та внутрішнього середовища споруд; зростання важливості критих або перекриваючих внутрішніх просторів; нарощення вимог до їх доступності для людей з обмеженими можливостями на тлі загальної тенденції гуманізації архітектурного середовища.

Існує багато перспективних напрямків і концепції у розробці спортивних споруд та архітектурних проєктів. Наприклад, спортивний центр в Іспанії, який приймає форму фітнес клубу, розкриває концепцію «комбінованого простору», що забезпечує відкритий простір та свободу рухів відповідно до його функціонування (рис.1). Цей центр намагається адаптуватися до нових тенденцій у спорті та здоровому способі життя, де простір стає більш гнучким та забезпечує зручність та комфорт для відвідувачів. Комплекс розділений на різні ніші, без кутів. Кожне приміщення має свою індивідуальність, але вони всі поєднуються у загальний простір, який демонструє легкість простоту і функціональність.

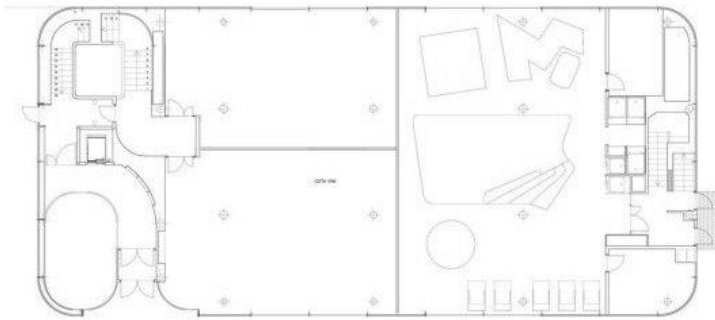


Рис.1. Схематичний план спортивного комплексу

Багатофункціональність та мобільність простору є основними вимогами сьогодення. Тому ідеї Ф. Кізлера про гнучкий «перетікаючий» простір, з вільним плануванням, що може легко змінюватися, вплинули на творчі методики сучасних архітекторів [1].

Один з актуальних напрямків розвитку архітектури спортивних споруд у XXI столітті полягає у проєктуванні енергоефективних будівель. Студія KOZ Architectes вибрала яскраві кольори при проєктуванні центру спорту в м. Сен-Клу (Франція), з метою піднесення настрою відвідувачів. У внутрішньому просторі різнокольорові горизонтальні смуги виконують роль своєрідних навігаторів – вказують маршрути відвідувачам (рис.2). Загалом комплекс складається зі спеціалізованих складових: спортивної зали, центру дозвілля, відкритого майданчика. Для того щоб знизити рівень енерговитрат передбачено максимальне використання природного освітлення, всередині вода нагрівається за допомогою сонця, кольорове скло у вікнах допомагає захистити внутрішні приміщення від перегріву [2].



Рис.2. Молодіжний центр для спорту, м. Сен-Клу Франція

У місті Ерестад (Данія) збудований незвичайний за використанням багатоцільовий спортивний комплекс. Будівля відкрита 24/7 для шкільних класів, місцевих спортивних клубів і розділена на опалювальну та неопалювану частини, причому неопалювана частина є найбільш багатофункціональним простором для різних занять, таких як баскетбол та футбол, а опалювана частина – місцем для танців, йоги та багато іншого. У будівлі немає персоналу і всі заходи організуються та проводяться самими користувачами, незалежно від того чи організовані вони у групи, чи за приватною ініціативою. Це місце є свого роду притулком для місцевих спортивних та громадських заходів [3].

Цікавим прикладом є спорткомплекс на території університету в Ріверсайді, штат Каліфорнія. Споруда має кілька рівнів і гнучку планувальну структуру, з просторами, поділеними на великі блоки. Підлога в залах покрита перфорованим металевим матеріалом, що зменшує рівень тепла в приміщеннях, а велика кількість вікон на першому поверсі забезпечує достатньо природного освітлення. Зовнішні конструкції спеціально розроблені для затінення сонця у спекотні дні.

Для людей з обмеженими можливостями, компанія ЗАТ «ГЕН Інжиніринг» створила такий комплекс «Ідентифікація». Кожен корпус може функціонувати автономно і має окремі під'їзні шляхи. Фасади будівель мають перфоровані панелі з малюнком перфорації і насиченим фоновим кольором, які служать системою колірної навігації. Проект відрізняється близькістю до природного середовища.

Проект «Olympic House and Park» на Кіпрі відображає принципи історизму, інтегративності та єдності культур, з досвідом попередніх поколінь.

Важливість гедоністичної функції у процесі сприйняття результатів структурної, контекстуальної, інфраструктурної та стилістичної інтеграції окремих елементів спортивної споруди в єдине ціле підкреслюється в



гармонійній єдності функціональності та естетичності форми спортивно – тренувальної споруди, такої як стадіон UNStudio в Китаї та комплексу «Globen» у Швеції. Комплекс для спорту «Globen» – найбільша сферична будівля у світі була відкрита для гри в хокей, він також служить як концертний зал і сцену з міні-футболу.

Зокрема, спостерігається нахил до створення великих комплексів з багатьма різноманітними площинними та об'ємними спорудами. Простори в цих комплексах багатофункціональні, а корпуси мають об'ємно – планувальні рішення з мінімалістичним наповненням [4].

ВИСНОВКИ

В подальшому розгляді теми корисним буде здійснення порівняльного аналізу методик та технологій, а також будівельних матеріалів, що використовуються в процесі спорудження спортивно – оздоровчих об'єктів. Аналіз сучасних об'єктів спортивних споруд виявив що в плануванні спортивно-оздоровчих комплексах використовують багатофункціональність та мобільність простору, гнучкий «перетікаючий» простір. Споруди вирізняються автономністю, енергоефективність та інклюзивність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Копиляк І.М. Архітектура українських клубних будівель. Традиції і майбутнє. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Архітектура»*. № 2(4), Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. Том 1. № 2s. С. 30-34.
2. Sports and Leisure Center in Saint-Cloud. URL: <https://www.archdaily.com/36552/sports-and-leisure-center-in-saint-cloud-koz-architectes>. (дата звернення: 22.03.23)
3. Multi-purpose Sports Facility. URL: <https://www.alamy.com/stock-photo-multifunctional-sports-hall-cluj-napoca-romania-exterior-view-130394437.html> (дата звернення: 25.03.23)
4. Смірнова О. В. Прийоми формування інноваційних спортивно-оздоровчих комплексів засобами ергодизайну. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. Харків. 2019. № 53. С. 227-232.

AHLIULLIN R., KHLAN A., POLITYKO K. PROSPECTIVE TENDENCIES OF THE FORMATION OF SPORTS AND HEALTH FACILITIES

This work examines modern trends in the design of sports complexes. The purpose of the presented work is to find relevant design solutions for the organization of a sports complex. An analysis of world sports complexes was carried out. The main principles of design organization are revealed. New trends in the formation of artistic and aesthetic interior solutions of this typology and innovative techniques are analyzed.

Key words: sports and health complexes, multifunctionality, comfort, design.